

Konjunktion

af **Dominic Ford**



Månen i konjunktion med Venus og Jupiter med VLT (Very Large Telescope)
I forgrunden foto © Y. Beletsky, 2009.

En konjunktion er et tilfælde, hvor to eller flere himmellegemer deler samme rektascension. I daglig tale er betegnelsen også ofte anvendt til at referere til en tæt gruppe af objekter. Imidlertid er den tekniske betegnelse for en sådan gruppering en nappulse, som måske eller ikke er en konjunktion.

Når Månen og planeterne bevæger sig langs ekliptika med forskellig hastighed, passerer de hinanden fra tid til anden. I nogle tilfælde forekommer det yderst sjældent: Uranus og Neptun f.eks. bevæger sig meget langsomt, idet det tager dem respektive 84 og 165 år at foretage et komplet kredsløb igennem stjernebillederne. Som et resultat af dette finder en konjunktion mellem de to planeter kun sted én gang hver 171 år.

Månen bevæger sig på den anden side meget hurtigere og passerer konjunktion med hver af planeterne omkring én gang om måneden.

Planeterne er sædvanligvis kun adskilt af ikke mere end få grader, når de er i konjunktion. Planeterne kredser alle om Solen i næsten det samme plan, hvilket betyder, at de tilnærmelsesvis følger en kendt linje tværs over himlen – ekliptika.

Månen har imidlertid en forskellig bane i kredsløbet og kan afvige med op til 15° fra ekliptika. Således kan Månen være i konjunktion med planeterne uden overhovedet at være tæt på dem.

Deklination (δ) er den ene af de to vinkler der indgår i en positionsangivelse på himmelkuglen. **Deklination** svarer til breddegraden i en position på Jorden (eller i princippet på enhver planets overflade), mens "længdegrader på himmelkuglen" kaldes for **rektascension**.

Oversat og bearbejdet af Tom Rosenquist Jensen 01.12.2019